

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **J. S.**, bývajúci v L., zastúpený JUDr. E. G., advokátkou v L., proti žalovanej : **I. V.**, bývajúca v H., zastúpená JUDr. J. R., advokátom v Ž., **o zaplatenie 1 850,96 € s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 12 C 13/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. apríla 2010 sp. zn. 14 Co 302/2009

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v sume 88,74 € do rúk alebo na účet JUDr. E. G. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 27. mája 2009 č.k. 12 C 13/2009-66 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1 850,96 € so 6,5 % úrokom z omeškania ročne od 5.12.2008 do zaplatenia ako aj trovy konania vo výške 499,08 € do 40 dní po právoplatnosti tohto rozsudku, pričom trovy konania je povinná zaplatiť právnej zástupkyňi žalobcu. V odôvodnení uviedol, že rozhodol rozsudkom pre uznanie podľa § 153a ods. 1 O.s.p. a zaviazal žalovanú na zaplatenie žalovanej sumy z titulu vrátenia pôžičky poskytnutej žalobcom žalovanej tým spôsobom, že podľa ústneho dojednania o pôžičke za ňu uhradil veriteľovi I. a.s. žalovanú sumu.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 20. apríla 2010 č.k. 14 Co 302/2009-111 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Uložil žalovanej nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 290,43 € na účet právnej zástupkyne v lehote

3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že vzhľadom na dôvody uvádzané žalovanou v odvolaní a jeho doplnení, kde okrem iných uviedla aj odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., že vo veci samej rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci nariadil vo veci pojednávanie. Žalovaná neprítomnosť na odvolacom pojednávaní ospravedlnila zdravotnými potiažami, o čom predložila vo faxovom podaní správu ošetrojúcej lekárky, z ktorej ale nevyplýva, že by zdravotný stav žalovanej bránil zúčastniť sa pojednávania, žalovaná nebola uznaná ani práceneschopnou, zo správy vyplýva, že sa má zúčastniť kontroly 20.7.2010. Teda nepovažoval ospravedlnenie žalovanej za opodstatnené a vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti. Uvedené zistenia svedčia o účelovosti ospravedlnenia žalovanej, dôvody, pre ktoré sa pojednávania nezúčastnila, nepovažoval za vážne, brániace jej osobnej účasti na pojednávaní. Stotožnil sa so skutkovými zisteniami ako aj s právnym posúdením súdu prvého stupňa, že vzťah medzi účastníkmi je zmluvným vzťahom založeným zmluvou o pôžičke, ktorú žalobca poskytol žalovanej tým, že za ňu zaplatil dlh voči jej veriteľovi. V odvolacom konaní nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné právne hodnotenia daného vzťahu. Nevyhovel návrhu žalovanej na doplnenie dokazovania výsluchom jej dcéry V. V., lebo pre takýto postup neboli dané podmienky uvedené v ustanovení § 213 ods. 4, 5 O.s.p. Účastníci konania na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia boli riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p. Žalovaná odvolaciemu súdu neuviedla, ani nedoložila existenciu dôvodov, resp. prekážok, pre ktoré bez jej zavinenia nemohla v prvostupňovom konaní označiť dôkazy a skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorého prípustnosť odvodzovala ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. vzhľadom na postup odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval na pojednávaní dňa 20.4.2010 v jej neprítomnosti napriek tomu, že požiadala o odročenie termínu verejného zasadnutia, ktoré bolo odvolacím súdom určené a predložila faxovým podaním správu ošetrojúcej lekárky o tom, že má kontrolu zdravotného stavu, ktorú skutočnosť odvolací súd nepovažoval za ospravedlnenie, ktoré je možné považovať za opodstatnené a vec prejednal v jej neprítomnosti a rozhodol. Dôvodnosť dovolania spočíva v nesprávnom právnym posúdení veci. Navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako i rozsudok prvostupňového súdu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalobca navrhol dovolanie žalovanej zamietnuť a priznať mu trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr splnenie procesných podmienok, ktoré odôvodňujú preskúmať vecnú stránku napadnutého rozhodnutia.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v posudzovanej veci odvolací súd rozhodol formou rozsudku, podmienky prípustnosti dovolania upravujú ustanovenia § 238 O.s.p. Tieto vymedzujú znaky rozsudkov, pri danosti ktorých zákon umožňuje, aby boli tieto napadnuté dovolaním, a tak preskúmané dovolacím súdom. Ide o prípady, keď dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), keď smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolateľka napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom sa nejedná o prípad, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu skôr vysloveného v tejto veci. Prípustnosť dovolania teda nemožno vyvodzovať z § 238 ods. 1, 2 O.s.p. Rovnako odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, preto dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

V zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho obsahového vymedzenia. Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu

nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa súčasne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. So zreteľom na dovolateľkou tvrdenú procesnú vadu zameral sa dovolací súd osobitne na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pre súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu v občianskom súdom konaní za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal účastníkovi konania tie procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen samotným rozhodnutím, ale aj činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádzala.

Dovolateľka odňatie možnosti konať pred súdom odôvodnila tým, že krajský súd v rozpore s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. vykonal dňa 20. apríla 2010 odvolacie pojednávanie, na ktorom rozhodol o veci v jej neprítomnosti, a to i napriek tomu, že svoju neúčast' na pojednávaní včas ospravedlnila s poukazom na zdravotné problémy a zároveň požiadala o jeho odročenie.

Z obsahu spisu (č.l.102, 103) je zrejmé, že žalovaná faxovým podaním zo dňa 19. apríla 2010 požiadala odvolací súd o odročenie verejného zasadnutia určeného na deň 20. apríla 2010 o 9.30 hod. a určenie nového termínu prejednávania z dôvodu jej ochorenia a pripojila potvrdenie o zdravotnom stave – lekárska správa z vyšetrenia na gynekologickej ambulancii v ktorej sú konštatované príznaky, postupy vyšetrení a kontrola. Odvolací súd žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel a vec prejednal v neprítomnosti žalovanej. Ako vyplýva aj z odôvodnenia jeho rozsudku na č.l. 112 dospel k záveru, že žalovaná nepreukázala dôležitý dôvod na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., keďže zo správy ošetrujúcej lekárky nevyplýva že by zdravotný stav žalovanej bránil zúčastniť sa pojednávania, žalovaná nebola uznaná ani práceneschopnou. Uvedené zistenia svedčia

o účelovosti ospravedlnenia žalovanej, dôvody pre ktoré sa pojednávania nezúčastnila nepovažoval za vážne brániace osobnej účasti na pojednávaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Občiansky súdny poriadok ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti na súdnom konaní zabezpečuje tak, že ukladá súdu, ak zákon neustanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí byť účastníkovi doručené tak, aby mal dostatok času na prípravu (§ 115 ods. 1 O.s.p.). Je potom na účastníkovi či svoje právo využije ale nie. Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. pokračuje súd v konaní, i keď sú účastníci nečinní. Ak sa nedostaví riadne predvolaný účastník na pojednávanie, môže súd vec prejednať v jeho neprítomnosti, len ak nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka je potrebné vždy posudzovať s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, pričom treba mať na zreteli, že zúčastniť sa prejednávania právnej veci pred súdom je nezadateľným právom účastníka konania, a to v každom štádiu konania, ak na tomto práve účastník trvá. Zákon bližšie nešpecifikuje, čo treba považovať za dôležitý dôvod, danosť ktorého bráni súdu prejednať vec v neprítomnosti účastníka. Z ustálenej súdnej praxe za takýto dôležitý dôvod treba posudzovať aj práceneschopnosť účastníka riadne preukázanú lekárskeym potvrdením (k tomu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 66/1994).

V preskúmvanej veci však o vyššie uvedený prípad nejde.

Pokiaľ žalovaná tvrdí že dôvodom jej neúčasti na pojednávaní odvolacieho súdu 20. apríla 2010 boli jej „zdravotné problémy“ tu treba prisvedčiť odvolaciemu súdu, že vo svojej žiadosti z 19. apríla 2010 (č.l. 102) bližšie nešpecifikovala charakter zdravotných problémov, faxové podanie (správa ošetrojúcej lekárky č.l. 103) neobsahuje skutočnosti a ani z neho nevyplýva, že by zdravotný stav žalovanej bránil zúčastniť sa pojednávania, žalovaná nebola uznaná ani práceneschopnou. Podľa názoru dovolacieho súdu obsahom tejto správy je len informácia o zdravotnom stave – nález nie posúdenie zdravotného stavu z hľadiska účasti na pojednávaní. Preto postup odvolacieho súdu, ktorý v danej procesnej situácii (na pojednávaní dňa 20. apríla 2010) rozhodol prejednať vec v neprítomnosti žalovanej

z dôvodu že táto nepreukázala dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, treba považovať za správny a súladný so zákonom.

So zreteľom na vyššie uvedené možno zhrnúť, že dovolací súd nezistil, že by konanie odvolacieho súdu bolo postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. ktorú namietala žalovaná.

K dovolacej námietke žalovanej, že súd prvého stupňa nevykonal ňou navrhované dôkazy je potrebné uviesť, že podľa ustálenej súdnej praxe nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom konania nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (napr. R 37/1993). Žalovanej ako účastníkovi konania nebola preto nesprávnym procesným postupom súdu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. na pojednávaní pred prvostupňovým súdom odňatá možnosť konať pred súdom.

Keďže dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania žalovanej podľa § 237 O.s.p. a dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovanej odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešný účastník v dovolacom konaní podal návrh na uloženie povinnosti nahradiť mu trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokátky za právnu službu ktorú poskytla žalobcovi vypracovaním vyjadrenia z 12. januára 2011 k dovolaniu žalovanej (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 81,33 € čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a mieste prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky 7,41 €) predstavuje spolu 88,74 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová